

17 BRATTE TURER MIDT I NORGE



Trondhjems Turistforening



Utgiver: Trondhjems Turistforening
Sandgt. 30, 7012 Trondheim
Tlf. 73 92 42 00, www.tt.no

Redaktør: Asgeir Våg
Redaksjonskomité: Erik Stabell, Roar Nålsund,
Per Christiansen og Jonny Remmeireit

Takk til alle som har bidratt på frivillig basis
med tekst, bilder og illustrasjoner til boka.

Kartgrunnlag: Statens kartverk
Layout og trykk: Trykkpartner



Opplag: 14 200/1 000
Utgitt desember 2018

Forside: Til topps på Pyramiden – på vei mot Storsomrunnebb.
Foto: Johan Solberg

Bakside: Hovedbilde: Bratt klyving i Skjerdingfjellet. Foto: Bjørn Pedersen
Småbilder: Eli Grøtan (Storsylen), Are Løset (klyving),
Eirik Oksavik Lockertsen (skikjører), Bjørg Hernes (rødsildre) og
Mattias Janson (klatregrep og «fjellutsikt»)

Side 1: Storsylen sett fra Storsola. Foto: Jonny Remmeireit

Side 2-3: Herlig nedrenn fra Fløtatinden. Foto: Bjørn Pedersen

Forsats: Utsikt fra Grinaren mot Skjerdingfjellet. Foto: Johan Solberg

Baksats: Dronningkrona. Foto: Bjørn Pedersen



INNHOOLD

Bratt turglede	6
Til topps i midtnorske fjell	9
Oversiktskart	10

17 BRATTE TURER

Tur 1 Store Trolla, Trollheimens høyeste fjell	18
Tur 2 Ukestur innom topper og rygger i Trollheimen	22
Tur 3 Ryggtur over Kringlehøa og Renndalskamman	36
Tur 4 Trollheimen på tvers	40
Tur 5 Varierte og luftige turer over Gjevillvasskamban	52
Tur 6 Ryggture over Skjerdingfjellet og Snøfjellet	68
Tur 7 To dagers skitur om Tohatten og Slanglifjellet	74
Tur 8 Vandring langs Storlifjellryggen	82
Tur 9 «Haute route» i Fongenmassivet	90
Tur 10 Den lille Syltraversen	98
Tur 11 Slottssrenna og Djevelspinaklene rundt	102
Tur 12 Topptur til Bandaklumpen	104
Tur 13 «Norge på tvers» over tinder, topper og rygger	108
Tur 14 Skardsfjelltraversen	118
Tur 15 Skarvanmassivet på langs	126
Tur 16 Ekkertinden, Trollheimens svar på Preikestolen	136
Tur 17 Ryggvandring over Tustnastabban	142

BRATTELDORADOER

Innerdalen	12
Storlidalen	32
Kårvatn	58
Fongen	86
Sylmassivet	94
Skardsfjella	112
Skarvan – Fonnfjellet	122
Snøhetta – Svånåtindmassivet	146

ARTIKLER

Om sikkerhet på turer i høvfjellet	26
Toppfart i fjellsida	44
Randonee – fort ned på fransk manér	62
Eit liv i bratt lende	78
Digitale verktøy på turer i høvfjellet	130
Bratte turopplevingar	152

ÅRBOKTILLEGG

To fond til støtte for TTs arbeid	161
TTs langtidsplan fra 1981	164
Årsrapport	203

Bratt turglede

Det ligger i vår natur å søke opp i høyden for å få oversikt over landskapet og oppleve den berusende følelsen av frihet det gir å erobre fjellets topp. For mange er den ultimate turopplevelsen å bestige fjelltopper, «tinderangle» langs ryggtraverser eller suse ned flotte nedrenn på ski. Stadig flere trekkes mot ulike former for bratt friluftsliv året rundt.

I denne boka får du en rekke tips og inspirasjon til bratte turopplevelser i Trøndelag og tilstøtende fjellområder. I tillegg til konkrete forslag til ski- og fotturer har vi beskrevet utvalgte områder som egner seg spesielt godt for bratt friluftsliv. Dette er «bratteldoradoene» Innerdalen, Kårvatn, Storlidalen, Skarvan - Fonnfjellet, Fongen, Skardsfjella, Sylmassivet og Snøhetta-/Svanåtindmassivet.

Boka inneholder dessuten artikler som tar for seg ulike temaer knyttet til bratt friluftsliv. Her får du formidlet hvor viktig det er med fokus på sikkerhet i for-

bindelse med slik aktivitet. Du kan lese om det tradisjonsrike Trollheimsrennet som ble arrangert av Trondhjems Turistforening (TT) for første gang så tidlig som i 1936. I kontrast til dette historiske tilbakeblikket på alpinsportens pionertid blir vi introdusert for randonee, den nye store trenden innen brattskikjøring. Fjellsportgruppa (TTF) deler noen av sine turopplevelser med oss og vi får et spennende innblikk i hvordan det å vokse opp omgitt av bratt og storslått fjellnatur kan forme et livsløp. Vi får også nyttige tips om bruk av ny teknologi i tursammenheng.

Boka er blitt til som et resultat av en stor dugnadsinnsats der foreningens medlemmer har delt sine favoritturer og erfaringer med oss. Også personer utenfor foreningen har bidratt med tekst og bilder på frivillig basis. Hjertelig takk for alle bidrag!

*Desember 2018,
Trondhjems Turistforening*





Til topps i midtnorske fjell

Fjellheimen i Trøndelagsregionen byr på eventyrlige muligheter for å gå bratte turer, både til fots og på ski. Turene som er beskrevet i denne boka har stor spennvidde, fra turer de aller fleste vil mestre til særlig luftige og krevende turer. Her vil alle som liker å gå i bratt terreng få tips til opplevelser som vil få adrenalinnet til å bruse. På vinterturer er det spesielt viktig at anbefalte ruter følges nøye og at bratte turer ikke gås i skredfarlige perioder eller ved dårlig sikt.

For å angi vanskelighetsgrad har vi for hver tur lagt til en faktaboks for å få fram hvilke spesifikke utfordringer turen byr på. Her får du angitt lengde, stipulert gåtid og samlet stigning. Avstander og høydeforskjeller er grovt beregnet ut fra kart og ikke målt opp med GPS. Hvor bratt og luftig terrenget er, oppleves svært ulikt fra person til person. I boka beskrives luftige passasjer og bratte partier som krever klyving med bakgrunn i hvordan dette vurderes av folk med rimelig god fjellerfaring.

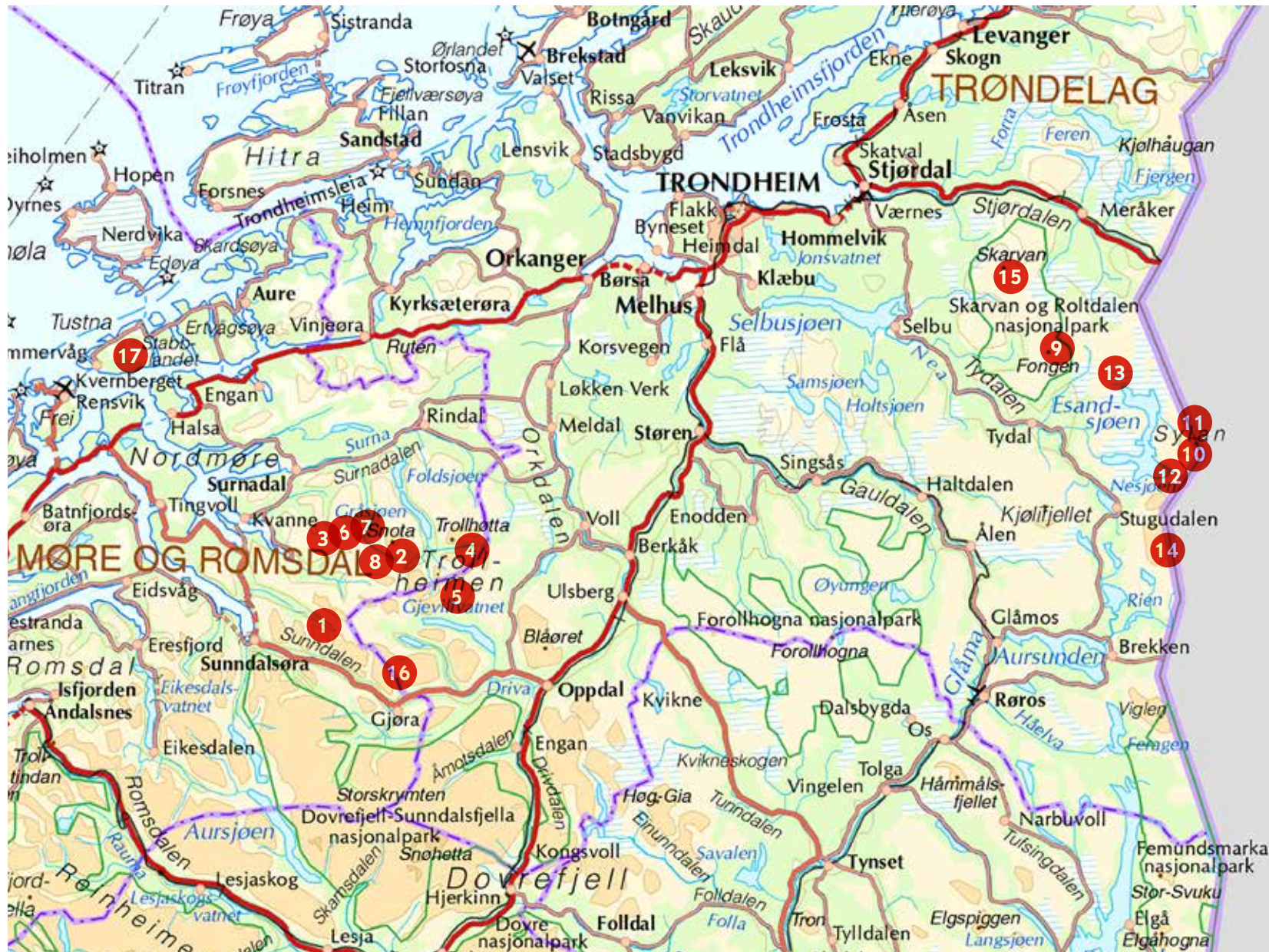
I boka får du smakebiter fra et stort spekter av turmuligheter innenfor et område som strekker seg fra Dovrefjell i sør til Sylan i nord. Mange av turene er knyttet til TTs hytte- og rutenett i Sylan og Trollheimen. I stedet for å gå merkarutene mellom hyttene kan du på godværsdager få unike opplevelser ved å velge alternative ruter over topper og rygger. I tillegg til konkrete turforslag har vi beskrevet utvalgte fjellområder vi har kalt «bratteldoradoer». Dette er områder som er spesielt godt egnet for bratt friluftsliv.

TT ønsker å fremme et enkelt, miljøvennlig og bærekraftig friluftsliv med minst mulig kjøring i forbindelse med turaktiviteter. Vi har derfor lagt vekt på å finne fram til mange turforslag som gjør det mulig å være i fjellet flere dager i strekk. Ved bruk av privatbil oppfordrer vi til å kjøre flere sammen. Så langt det er mulig har vi valgt ut turer som kan gjennomføres ved å bruke kollektivtilbudet.

Mulighetene til turer i Midt-Norges fjellområder er langt større enn det som er mulig å få med i en slik bok. Fjellene her er bratte nok til spennende turer, men ikke brattere enn at det kan gås et mangfold av spennende varianter og kombinasjoner. Vi håper boka vil gi deg inspirasjon til å utforske de rike og varierte mulighetene for bratte turer som finnes i regionen vår. Det vil garantert gi mange nye og spennende opplevelser for livet.

17 BRATTE TURER

- 1 Store Trolla, Trollheimens høyeste fjell
- 2 Ukestur innom topper og rygger i Trollheimen
- 3 Ryggtur over Kringlehøa og Rennalskammen
- 4 Trollheimen på tvers over Svarthøtta, Blåhøa og Gjevillvasskamban
- 5 Varierte og luftige turer over Gjevillvasskamban
- 6 Ryggturet over Skjerdingfjellet og Snøfjellet
- 7 To dagers skitur om Tohatten og Slanglifjellet
- 8 Vandring langs Storlifjellryggen
- 9 «Haute route» i Fongenmassivet
- 10 Den lille Syltraversen
- 11 Slottssrenna og Djevlsplinaklene rundt
- 12 Toptur til Bandaklumpen
- 13 «Norge på tvers» over tinder, topper og rygger i Sytan
- 14 Skardsfjelltraversen
- 15 Skarvanmassivet på langs
- 16 Ekkertinden, Trollheimens svar på Preikestolen
- 17 Ryggvandring over Tustnastabban





På godværsdager er det gjerne folksomt på Innerdalstårnet. Foto: Johan Solberg

Bratteldorado INNERDALEN

Det danner den sørvestre delen av fjellturområdet Trollheimen. Her er dalene djupere, fjellene brattere og ryggene skarpere. Innerdalen er kjent som Norges vakreste dal. Etter at dalen var truet av kraftutbygging, ble Innerdalen fredet som landskapsvernområde i 1967. I tillegg til de merke rutene mellom hyttene er det her mange fine muligheter for å gå spennende dagsturer og alternative turer mellom hyttene som kliveturer til topper og langs rygger.

.....
TEKST: ERIK STABELL

Innerdalsfjellene er et klassisk eldorado for klatrere. Dronningkrona fra Virumdalen er et attraktivt skifjell. Ellers

er andre fjell- og dalområder i Sunndals- og Eikesdalsfjella mer attraktive enn Innerdalen for brattskikjøring.

ADKOMST

Fra Ålvundeid ved riksveg 70, der bussen mellom Oppdal / Sunndalsøra og Kristiansund passerer er det ei mil opp Virumdalen til Nerdal gård med p-plass. Det er ca 5 km enkel veg stengt for kjøretrafikk opp til overnattingshyttene i Innerdalen.

HYTTE OG RUTENETT

Turisthyttene Renndølsetra og Innerdalshytta ligger som private overnattingshytter i det merke hytte- og rutenettet i Trollheimen. Det er ruter fra Kårvatn og Todalshytta i Todalen i nord, og to alternative ruter fra Bårdsgarden i Storlidalen i øst og Fale i Sunndalen i sør. Om Fale er det sammenheng til hytte- og rutenettet i Dovrefjell / Sunndalsfjella. Ved Fale ligger KNTs selvbetjeningshytte Eriksvollen.

Renndølsetra er den gamle setra under gården Opdøl i Ålvundeid. Setra ble tilrettelagt for overnatting på 1950-tallet. Her er overnatting i det gamle anlegget og det serveres tradisjonell kost. På Innerdalshytta fra 1989 er det vanlig turisthyttedrift. Det er selvbetjent overnatting i KNTs eldste turisthytte fra 1889 og den ombygde låven.

Fine teltplasser er tilrettelagt ved Renndølsetra og Innerdalshytta.

Hyttene er beskrevet på ut.no.

DE MERKE RUTENE MELLOM HYTTENE

De merke rutene mellom hyttene går etter daler, innunder høge fjell og over passasjer med spektakulære utsikter. Bjøråskaret er høyeste punktet på rutene fra Kårvatn og Todalshytta. Herfra ser du vidt utover hele rekka av fjell utover mot Vinnufjellet, rett

fram mot Skarfjellet og innover rekka av fjell langs Innerdalen. Den grønne dalen ligger djupt under deg, 800 meter lavere. På turen mot Sunndalen passerer du den smale passasjen over Falestupet og ser ned i Sunndalen djupt under deg. En gammel opparbeidet setersti mellom gårder i dalen og setre i Innerdalen svinger ned den bratte dalsida de 900 høgdemetrene til dalbunnen.

Alle rutene er beskrevet på nettstedet ut.no.

DAGSTURER

Innerdalstårnet er en «obligatorisk» topp på turer i Innerdalen. Dit går det merke rute om Giklingdalen. På vått føre vil uerfarne gjerne ha sikring på noen bratte sva. På nordsida av Innerdalen er både Snøfjellet og sørtoppen av Skjerdingsfjellet fine dagsturtopper.

OVER RYGGER OG FJELL MELLOM HYTTENE

Alle turene mellom hyttene kan legges over fjell og rygger. Turen fra Kårvatn og Todalshytta mot Innerdalen kan enten legges over toppen på Snøfjell på vestsida eller langs det sagtannete Skjerdingsfjellet på østsida av merkaruta, eller over Grinaren enda lenger øst. De to først er greiest å gå mot Innerdalen, turen over Snøfjell gjerne om et bratt snøfelt som går opp mot skaret nord for toppen når det er snø og ikke is her. På begge rygger vil noen like å sikre noen passasjer med tau og sikringsutstyr. Opptaket opp Grinarhammeren mot Grinaren gjør at denne turen er greiest å gå mot Kårvatn. Turen ned kan legges om Grinarvatnet og bratt sti ned fra hytta på Storfjellet.

Ryggturen langs Renndalskammen og Kringlehøa mellom Innerdalen og Storlidalen er en av Trollheimens mest



Storslått utsikt fra Bjøråskaret mot Innerdalen og Innerdalsfjella. Foto: Asgeir Våg

spennende ryggture. Det er flott utsikt langs hele den lange ryggen med masse små og store fine klyveutfordringer. Utsikten er finest om turen går mot vest, mens det er best å finne letteste passasjer når den går mot øst. Noen vil like å sikre noen passasjer. Turen mellom Innerdalen og Storlidalen kan også gå om Grinaren og Slanglifjellet.

Turen mellom Innerdalen og Sunndalen er ikke lenger enn at mange rekker en avstikker opp på Innerdalstårnet.

Turene over Slanglifjellet, Renndalskamman og Kringlehøa og til Innerdalstårnet er beskrevet i TTs turbok «Våre fjell – ruter i Sylan og Trollheimen» (2007) og på ut.no.

SOM KLASSISK KLATREOMRÅDE

Innerdalen var tidligere først og fremst kjent som et klatreeldorado. DNT holdt fra 1960-tallet sine klatrekurs her. En «Klatrefører for Innerdalen» er utviklet av Norsk Tindeklub (siste utgave 2001). Skarfjellet ligger rett opp på sørsida av

Innerdalen. Med ryggen med Trolle sørover skal dette være det fjellmassivet i Norge med flest klatreruter. Det er også ei rute opp til Skarfjellet som kan gås uten klatring og sikring. Norsk Tindeklub har hatt hytte i Giklingdalen innunder Skarfjellet siden 1963.

VINNUFJELLET

Vinnufjellet er det lett tilgjengelig bre- og toppområdet mellom Innerdalen og Sunndalsøra. Breen kombinert med toppene på ryggen gjør Vinnufjellet til et spennende

område for bre- og klyveturer. Tidlig på sommeren er breen her dekket av ny snø. Senere er det bar is, men det er ikke det mest spennende området for blåisklyving.

Letteste adkomst til turer på Vinnufjellbreen og de sørlige toppene er Grasdalen med sti opp fra Nerdal. Dronningkrona (1816 moh.) er den høyeste toppen som lettest nås bratt opp fra Virumdalen. Dette er en bratt skitur på vårvinteren med spektakulære utsikter. Turen ned hammeren fra Dronningkrona mot Kongskrona (vel 1800 moh.) og de



Idylliske Renndølsetra med Skarfjellet bak. Foto: Asgeir Våg

sørlige toppene krever rappelling ned og klatring med sikringsutstyr tilbake. Fra den sørligste toppen Furunebba er det utsikt rett ned i Sunndalsøra 1500 meter lavere. Fra de sørlige toppene på Vinnufjell er det greit å ta om bandet mellom Trolla og Nebba og følge stien ned i Grasdalen. Denne stien fortsetter om Grønvatnet og går bratt de

1000 høgdemetrene ned i Sunndalen. Den når bunnen av Sunndalen nær Hoåsbrekka.

Fra Vinnufjellet er det fin utsikt videre sørover mot Sunndalsfjella med en rekke flotte topper for sommer og vinterturer og vestover mot kjente topper som Skjorta mellom Øksendal og Eresfjord.

DEN LEGENDARISKE INNERDALSTRAPPA

Den gamle Innerdalshytta fra 1889 ble samlingspunktet for klatremiljøene som etablerte seg i innerdalen fra slutten av 1950-tallet. Her ble den høye utetrappa en kjær møteplass før og etter turer og for kaffeprat etter middagen på kveldene. Som hyttevert så Olav Innerdal tidlig behovet for å skolere dem som kom for å klatre, og i regi av Norsk Tindeklubb arrangerte han sitt første kurs i 1963. Siden har klatrekursene i Innerdalen vært en institusjon i norsk fjellsport. Fra midten av 1970-tallet kom DNT inn som medarrangør.



Gammelhytta i Innerdalen. Foto: Eirik Gudmundsen



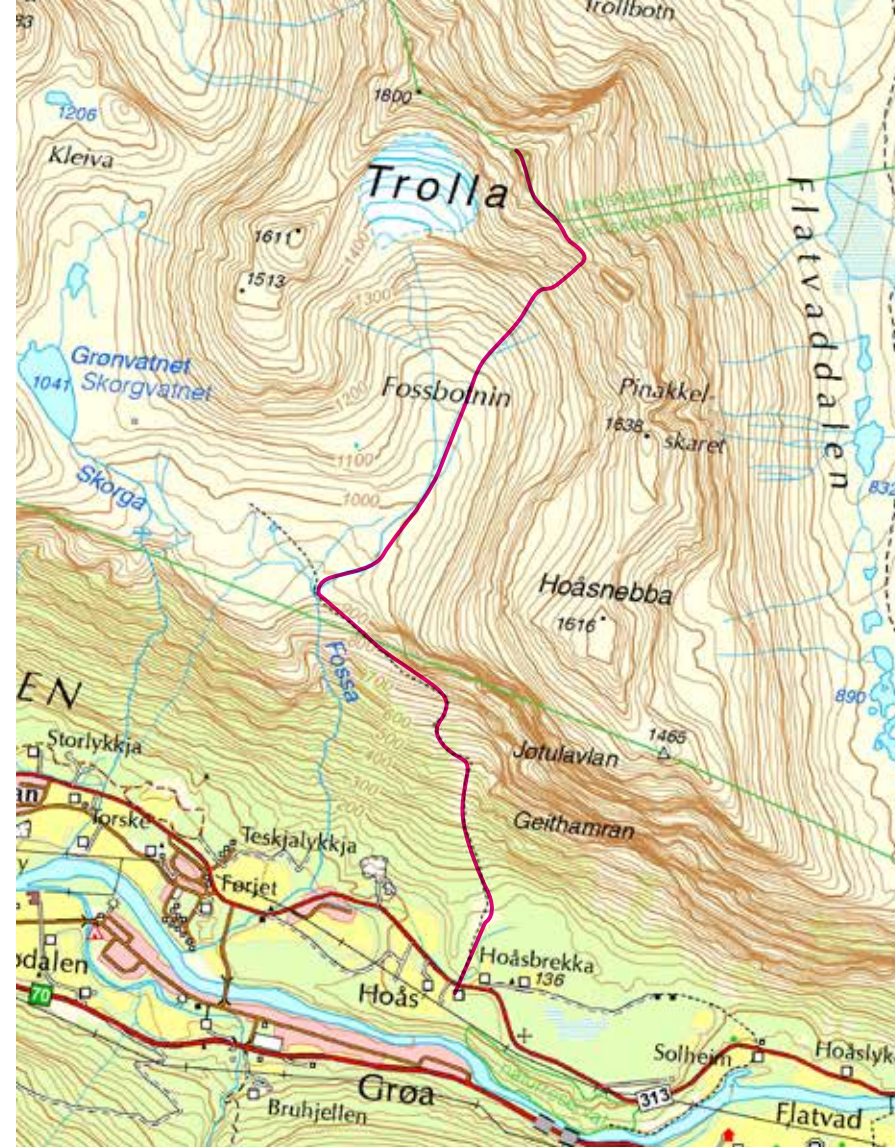
I elva Renndøla er det mange fine badekulper. Foto: Ole Hermod Sandvik

Spektakulær og luftig tur til Trollheimens høyeste topp

Med sine 1850 moh. og storslåtte utsikt er Store Trolla en juvel for alle som trigges av alpine opplevelser. Selve toppen kan greit bestiges uten klatreutstyr på en tørr og fin dag, men turen byr på mye klyving i luftig og til dels utsatt terreng. Traversen bortover eggen er dekket med lav og vil bli glatt i fuktig vær, så dette er en tur vi kun anbefaler å gå når det er tørt i terrenget. Bestigningen er også fysisk krevende med nesten 1800 høydemetre opp fra startpunktet.

TEKST: ODDVEIG TORVE

Store Trolla sett fra oppstigningen ved elva Fossa på ca. 900 moh. Foto: Oddveig Torve



TURFAKTA

Rute: Umerket sti/i terrenget

Lengde: 12,6 km t/r

Gangtid: 9 timer

Samlet stigning: 1 780 meter

Luftighet: : Flere svært luftige passasjer

Bratthet: En del litt krevende klyving

Spesielle utfordringer: Utsatt passasje forbi pinakkel

Turen starter fra Hoåsbrekka (115 moh) i Sunddalen. Det er lite vann å få tak i på første del av turen, så sørg for å ha godt med drikke før du starter å gå opp. Fra parkeringen går det en fin sti opp den lange bratte bakken (30-40 grader stigning) til trimposten ved elva Fossa som ligger ca. 900 moh. De fleste bruker ca. 1.5 til 2 timer opp hit.



Innover til Fossbotnin flater terrenget ut, og det blir en kilometers innmarsj i slak stigning til foten av det mektige Trollamassivet. I ura på ca. 1100 meters høyde slutter den synlige stien, og det fins flere alternative rutevalg videre oppover. Velg ruta opp til høyre for den dypeste bekkedalen under det store blanke svaet. Når du har kommet på ca. samme høyde som det blanke svaet, kan du traversere til venstre nedenfor svaet. Herfra går det en fin renne som er god å følge opp til eggen. Vær oppmerksom på at det vil være en del løs grus og stein i renna.

Når du er kommet opp, kan du traversere etter ryggen til du kommer til en pinakkel som stenger for veien videre bortover. Her er det greit å klyve ned på sørvestre siden av pinakkelen (dette partiet er utsatt) og gå ca. 20 meter bortover for deretter å ta seg opp på eggen igjen. Ta så ned til høyre og gå enkelt opp til toppvarden på Store Trolla.

Utsikten fra toppen er formidabel. I klarvær er det mulig å se helt til Jotunheimen lengst i sør, Romsdalstopper og Snøhettamassivet. Videre er det fenomenalt utsyn over de

Storslått utsikt fra toppen av Store Trolla.
Foto: Johan Solberg

omkringliggende fjella i Innerdalen og hele Trollheimen i nord.

Adkomst: Kjør Fv. 70 fra Oppdal mot Sunndalsøra. Ta av ved Fale og følg Hoåsveien 4,5 km til parkeringsplass ved Håbrekka.

Kart: Turkart Trollheimen 1:50 000 og Norge-serien 10078 Sunndalsøra 1:50 000

FØRSTEBESTIGNING AV STORE TROLLA

Ettersom Tåga var kjent som det høyeste fjellet i området, et forholdsvis enkelt og kjent turmål både fra Sunndalen og Innerdalshytta på 1800-tallet var det ingen som brydde seg om ubestigelige Store Trolla. Den første bestigninga av fjellet kom 9. august 1895, av Kåre S. Klingenberg, en løytnant, studenten Gabriel T. Meisterlin og hans yngre bror via Giklingdalen (Flatvaddalen). Dagen før førstebestigninga gjorde de ett forsøk fra Giklingvatnet (dagens Storvatnet). De gikk opp renna i Trollbotn til det laveste punktet mellom Nordre Trolla og Skarfjellet. Da de kom opp, så det vanskelig ut å nå både Nordre Trolla og Store Trolla. Tåka kom inn og klokka var allerede fem på ettermiddagen. De fortsatte langs eggen ut mot Skarfjellet i håp om å bestige Skarfjellet, men tåka ble så tett at de snudde og gikk ned samme vei.

Dagen etter, den 9. august var det klarvær så de fire gjorde et nytt forsøk. Etter å ha vurdert ulike ruter opp forsøkte de å gå opp renna som starter en kilometer sør for vannet. Det var ingen enkel bestigning, og i turbeskrivelsen skrev Kåre Klingenberg om nisse og pirrende klyve- og klatrepunkter. Turfølgert kom opp i skaret ved S3, hvor dagens normalrute kommer opp fra Fossbotnin. Derfra gikk de oppover til S2 og ble overrasket av tverrveggen ved S1.

I stedet for å klyve ned sørsiden som vi gjør i dag, kløyv de ned nordsiden. Der skal de ha kommet til et punkt som var meget luftig, og Gabriels bror kom til å tenke på en viktig ting. Han spurte Gabriel om han hadde husket «hoffmannsdråpene» (blanding av eter og sprit, brukt som medisin ved besviming i gamle dager). Løytnanten hørte dette og «fik et anfall av rædsel» før Gabriel rakk og si «Din tosk, tror du jeg glemmer sligt, når du er med da»!

Kilde: Nettstedet Peakbook



En ukes rundtur innom topper og rygger i Trollheimen

Det er spennende topper og rygger langs alle de merka rutene mellom hyttene i Trollheimen. Vi går en ukes rundtur fra Gjevilvasshytta, om sentrale Trollheimen, Innerdalen og avslutter om Storlidalen. Med godvær alle dager og god form rekker vi oppom og langs sju av de fineste toppene og ryggene.

Noen av dagsetappene er nærmere beskrevet som egne turer i boka eller på ut.no.

TEKST: ERIK STABELL



Trollheimshytta med Snota ruvende bak. Foto Jonny Remmereit

■ **Dag 1:** Vi starter turen på Gjevilvasshytta (720 moh). På turen til Vassendsetra har vi tre Gjevilvasskamber å velge mellom og flere rutemuligheter. Vi følger merkaruta langs vatnet fram til Reinsbekksetra (660 moh) og skal opp eggen på Midtre Gjevilvasskamben. Fra Reinsbekktjønna (874 moh) dreier vi opp mot den fremre delen av kamben (1490 moh) og følger eggen til toppen (1627 moh). Det er bratt og noen steder luftig og løst. Turen passer ikke for høgderedde. Turen ned til

Vassendsetra (680 moh) tar vi om toppen av Indre kamben (ca 1590 moh) og ned langs merkaruta fra Trollheimshytta over Mellomfjell.

■ **Dag 2:** Neste dag skal vi over hele Storlifjellryggen til Trollheimshytta. Vi tar tilbake samme veg til toppen av den bratte lia opp fra Hyttedalen (1210 moh). Vi skrår opp til ryggen av Storlifjellet og når den første høge toppen på 1554 moh. Det er to markerte topper til bortover den ca 6 km

lange ryggen, på 1584 og 1490 moh og 150 til 200 høgdemeter opp og ned imellom dem. Her opplever vi å gå i lett terreng på «verdens tak» med flott utsikt til alle kanter, framover til Snotamassivet og ut mot vest til Neådalsssnota. Turens store rasteplass med fine bergflater og et ferdig oppvarmet lite badevatn ligger vel 1 km etter toppen på 1490. Vi tar videre fram mot toppen på 1373 moh, tar ut ryggen mot nordøst, videre bratt ned til munninga av Fossådalen (750 moh), skrår ned til merkaruta langs Folla og følger denne fram til Trollheimshytta (536 moh).

■ **Dag 3:** Tredje dag tar vi den klassiske turen til Snota (1669 moh). Turen fra Trollheimshytta til Snota er en av landets vakreste og opplevelsesrike fjelltoppturer. I godvær er det ofte vindstille så toppen kan nytes med en lang kafferast.

TURFAKTA

Rute: Delvis etter merket sti/delvis i terrenget

Lengde: Dagsetapper fra 17 til 25 km

Gangtid: Dagsetapper fra 7 til 12 timer

Samlet stigning: Ca 1500 meter for alle dags-etapper

Luftighet: Noen luftige passasjer på de fleste dagsetapper

Bratthet: Litt klyving på alle dagsetapper unntatt turen til Snota samt siste dag

Spesielle utfordringer: At været tillater at alle etappene kan gjennomføres

■ **Dag 4:** Vi har to ryggmuligheter på turen til Kårvatn. Turen opp på Salen (1430 moh) og langs den lange ryggen over Strankåbotnfjellet (1375 moh) mot Tverråbotnfjellet er en lettere tur enn over



Neådalssnota. Bare oppstigninga opp ryggen til Salen fra nedre Salsvatnet er bratt. Men her er det trygt og greit å gå opp.

Vi følger merkaruta mot Kårvatn ca 1 mil til forbi nedre Salsvatnet (827 moh) og velger å gå ryggen på Neådalssnota. Gode vegvalg opp mot toppen er lett å finne på kartet. Vi tar mot sør opp til Snotvatnet (1191 moh), skrår opp rampa fra innsida av vatnet til sørøstryggen av Neådalssnota og når toppen (1621 moh) etter ca 1 km langs ryggen. Vi ser nordover til Snota-massivet der vi var dagen før.

Vi skal nå følge ryggen framover knapt 4 km. Selve eggen det første stykket er skarp, så vi går ut i ura på nordsida. Videre er ryggen fin og grei å gå med utsikt mot fjellene rundt Innerdalen langt framme i sørvest. Etter ca 3 km, etter høyde 1338 moh, er det bratt, men greit å ta seg ned. Før høyde 1119 moh, skrår vi ned en fin rampe til Naustådalen, tar bratt ned til elva (835 moh) og krysser over til merkaruta. Det er nå ca 7 km etter den fine og varierte dalen ned til fjellgården Kårvatn (210 moh).

■ **Dag 5:** Også neste dag over til Innerdalen er det flere topper og rygger å velge mellom. Vi kan gå opp om hytta på Storfjellet, over Grinaren og ta ryggen framover mot Bjøråskaret eller vi kan velge mellom Skjerdingfjellet og Snøfjellet på hver sin side av merkaruta mot Bjøråskaret. Alle turene er krevende for dem som ikke tåler høgder.

Vi velger å gå stien opp til Storfjellet (ca 850 moh) og ta hovedrasten ved det vakre Storbottvatnet (975 moh) innunder Skjerdingfjellet. Det er bratt og morsom storur opp til den første toppen av Skjerdingfjellet herfra og fin klyving og litt

klatring hele vegen framover den 1,5 km lange eggen. Det er bare ett litt krevende opptak helt på slutten, før den siste høyeste toppen (ca 1510 moh). Vi tar ura ned i Bjøråskaret (1178 moh) og merkaruta ned til Innerdalen (400 moh).

■ **Dag 6:** Oppover igjen dagen etter. Vi skal gå den flotteste av ryggturene i Trollheimen. Utsiktene er finest på turen langs Renndalskamman og Kringlehøa om vi går den mot vest, men det er lettest å finne beste veg opp bratte partier når vi går den vår veg. Vi følger merkaruta mot Langvatnet til vi er oppe der Renndalen slaker av. Fra ca vel 800 meters høyde tar vi til høyre bratt opp til ryggen og når et flatt parti på knapt 900 meters høyde. Her tar vi en første rast og nyter utsikten rett over til Innerdalstårnet og Skarfjellet på sørsida av Innerdalen. Vi har nå en nær 7 km lang tur langs ryggen foran oss. Både opp langs Renndalskamman (ca 1285 moh) og videre opp til Kringlehøa (1493 moh) er det noen bratte opptak. Mellom ryggene skal vi ned til bandet mellom dem (ca 1130 moh), nesten like lavt som Langvatnet. Her kan det være greit å ta hovedrasten om det blåser litt. I stille vær nyter vi utsikten bakover ned i Innerdalen og til fjellene rundt fra rast på toppen av Kringlehøa.

Sikreste veg ned fra Kringlehøa er å ta den bratte lia mot nord ned til merkaruta ut fra Langvatnet. Men finere, vi tar bratt ned mot sør fra ytterst på ryggen til et platå med snø i høyde ca 1300 moh. Vel nede ved foten er det fine barfjellsområder og lettgått terreng til vi kommer inn på merkaruta mot Storlidalen og Bårdsgarden ved Medskardet (980 moh). Det mjuk og lettgått sti ned til Tovatna (757 moh) og videre til Storli (620 moh), men 3 km etter veg fram til Bårdsgarden.



Fra oppstigningen til Kringlehøa med utsikt mot Innerdalen. Foto: Oddveig Torve

■ **Dag 7:** Vi skal avslutte denne krevende ukes fjell- og ryggturen med en lekker tur langs hele den slake ryggen mellom Storlidalen og Gjevillvassdalen. Vi tar merkaruta fra Bårdsgarden opp den brede ryggen til Okla. Avstikkeren fram til Høgsnydda (1580 moh) er obligatorisk. Fra en første matrast her nyter vi utsikten ned til turens startpunkt Gjevillvasshytta og over til Gjevillvasskamban der turen gikk første dag. Vi tar merkaruta videre forbi Korgtjønntangen, tar av fra ruta og retter kursen mot den brede toppen av Nonsfjellet (1411 moh). Vi nyter hovedrasten med et bad i Springtverråtjønna (1203 moh) i bandet før vi skal over Storhornet. Terrenget stiger mot øst opp til en rygg ut fra Storhornet og videre opp til toppen (1589 moh). Nå er vi langt framme og har flott utsikt ned i den brede Oppdalsbygda.

Steinbua på toppen er god å ha i styggvær, men holder godt på kulden.

Terrenget er fint de nær tusen høgdemetrene ned til Bree-gårdene og riksvegen ved Festa. Men vi skal ha en siste overnatting på Gjevillvasshytta og skrår forbi Veslhornet ned til Osen på Gjevillvatnet. Vi har avtalt skyss de 8 km inn til hytta herfra.

Adkomst til Gjevillvasshytta: Følg E 6 til Oppdal, ta Fv 70 til Festa bru der du tar til høyre (nordover) og følger bomveien fram til Gjevillvasshytta. Alternativt kan du ta buss eller tog til Oppdal og buss/drosje videre til hytta.

Kart: Turkart Trollheimen 1:50 000

Om sikkerhet på bratte turer

TURER I BRATT TERRENG KAN GI DEG NOEN FANTASTISK FLOTTE TUROPLEVELSER, BÅDE I FORM AV STERKE NATURINNTRYKK OG STOR MESTRINGSFØLELSE. DET Å TA SEG FRAM GJENNOM BRATT OG UTFORDRENDE TERRENG OPP TIL EN TOPP ELLER FJELLYRGG SOM GIR VIDT UTSYN, FØLES FOR MANGE AV OSS SOM HELT UNIKE OPPLEVELSER. DESSVERRE ER DET OFTE SLIK AT GRADEN AV RISIKO OGSÅ ØKER MED ØKENDE BRATTHET. DET ER VIKTIG AT DU ER KLAR OVER OG BEVISST PÅ DETTE NÅR DU BEGIR DEG UT PÅ SLIKE TURER. HÅN- DTERING OG MESTRING AV RISIKO OG UTFORDRINGER ER EN VIKTIG FORUTSETNING FOR Å FÅ EN VELLYKKET TUR.

.....
TEKST: HÅKON GAMMELSÆTER

Det har de seinere årene vært et betydelig fokus på risikoen ved vinterturer i bratt terreng, og da spesielt faren for snøskred under toppturer, bratt nedkjøring og randoneeturer på ski. Det har ikke vært rettet like mye oppmerksomhet mot tilsvarende risikoforhold ved slike turer i sommerhalvåret. Det er imidlertid all grunn til å minne om at mange av fjellområdene i Norge består av fjell av ganske dårlig kvalitet, løse blokkoppstablinger med innslag av hengebreer med og uten snø på og som er tilnærmet umulig å vurdere med hensyn til når de kan finne på å rase ut. Dessuten er værforhold alltid en usikkerhet i vårt land, selv etter at yr.no har kommet og gir oss kontinuerlig oppdaterte værmeldinger. God risikovurdering er med andre ord like viktig sommer som vinter.

I denne artikkelen peker vi på noen av disse risikoforholdene, men listen er neppe komplett. Du må selv skaffe deg erfaring og kunnskap og konkret informasjon om de turene du ønsker å gå slik at du og de du vil dele turen med kan ta kloke valg både under planlegging av tur og underveis på turene. Det er også viktig at alle som er med på turen kjenner de vurderingene som er gjort og er innforståtte med den risikoen som ligger i det.

I noen sammenhenger kan man få inntrykk av at bare man har gått de riktige kursene, har med seg det riktige sikringsutstyret og/eller går med en kvalifisert guide eller turleder, så er man trygg. I realiteten er det ikke mulig å eliminere all risiko. Det er selvsagt slik at kunn-



Sikring med tau på Syltraversen. Foto: Bjørn Pedersen

skap og godt utstyr gjør det lettere å ta riktige valg eller komme seg ut av en vanskelig situasjon, og det er alltid betryggende å være på tur med noen som kan mer, har bredere erfaring og kanskje har gått turen eller ruta før. Men en rekke farer i bratt terreng er såkalte objektive risikoforhold som er en funksjon av at man beveger seg i et terreng som har noen iboende risikoer som verken egen kunnskap eller kvalifiserte guider kan gi absolutt beskyttelse mot, for eksempel steinsprang, isras eller plutselig innsettende uvær.

BRATTHET OPPLEVES SUBJEKTIVT

Brattskikjørere er vant til å angi bratthet som en absolutt størrelse i form av helningsvinkel, og fjellklatrere skiller gjerne bratthet i klatreruter mellom sva, loddrette og overhengende formasjoner. De vet at dette kan påvirke utfordringene ved å kjøre ned eller klatre opp det aktuelle terrenget. Det er imidlertid nyttig å være klar over at vi oppfatter, vurderer og håndterer bratthet ulikt. Nybegynnere i bratt terreng kan lett få problemer med balansen når det blir skikkelig bratt og luftig. Noen synes det er ubehagelig og vil klamre seg til fjellet. Dette kan påvirke framdriften gjennom utsatte partier og kan føre til at turen tar vesentlig lengre tid enn planlagt. Det er lurt å begynne forsiktig og gradvis øke utfordringene med hensyn til bratthet. Trøsten er at de aller fleste, selv personer med betydelig høydeskrekk, venner seg til bratthet etter hvert.

Et annet viktig forhold ved økende bratthet eller helningsvinkel er at konsekvensene av et feiltrinn eller uoppmerksomhet kan bli langt alvorligere enn i flatlandet. Selve passasjen behøver ikke å være spesielt vanskelig eller utfordrende, men dersom du sparker borti en stein

og faller, så faller du langt – kanskje med fatale følger. Tilsvarende er det på ski. Selve de passasjene du kjører trenger ikke å være spesielt vanskelige, men dersom du faller er terrenget under av en slik art at fatale følger av fall og utglidning er sannsynlige. «No fall zone» heter dette i utenlandske guidebøker. Kravet til konsentrasjon og oppmerksomhet på alle bevegelser er derfor vesentlig større i bratt terreng – sommer som vinter.

HVA MED TAUSIKRING?

Noen vil spørre om ikke svaret da er alltid å gå med tausikring dersom det blir skikkelig bratt og utfordrende, som man gjør over snødekte breer og i alle fall på definerte klatreruter? Den viktigste grunnen til at det vil være u hensiktsmessig å alltid sikre lange passasjer i bratt terreng med tau, er at det vil ta for lang tid, det vil si øke den tiden man er i utsatt terreng med tilhørende risiko og behov for å bringe med seg mer utstyr som mat og eventuelt overnattingsutstyr. Det er en forutsetning at man utvikler en trygghet på å bevege seg raskt gjennom enkelt, men bratt og utsatt terreng, uten sikring, for å kunne få fullt utbytte av mange av disse turene. Dette er en ferdighet som man må trene på og utvikle over tid.

En sikringsmetode vi har sett mer av i Norge de seineste årene, er såkalt «korttau-sikring» eller «short roping» som det heter på utenlandsk. Dette fungerer slik at en guide (eller erfaren klatrer) «leier» en klient eller nybegynner i et kort tau, uten mellomforankringer, hele tiden. Dette er en teknikk vi er grunnleggende skeptiske til og som vi ikke anbefaler benyttet med mindre man har grundig opplæring og erfaring i bruken. Teknikken krever ekstrem oppmerksomhet kontinuerlig fra den som le-



Jo brattere terrenget er desto større er kravet til konsentrasjon og oppmerksomhet. Foto: Bjørn Pedersen

der. Forutsetningen for at dette skal fungere er at tauet mellom guide og klient er stramt hele tiden. Dersom det ikke er det, vil muligheten for å fange opp et fall dramatisk reduseres, og risikoen for at begge faller vil øke tilsvarende.

VANSKELIGHETSGRAD OG KOMPETANSE

Det finnes en rekke systemer for gradering av de utfordringene man møter ved ferdsel i bratt terreng enten man klatrer opp, kjører bratt ned eller vandrer over rygger eller breer. Problemet er at de er til dels vanskelige å forstå og at de beste systemene er spesifikke for én aktivitet, for eksempel klippeklatring, sportsklatring eller bratt skikjøring. Den nasjonale standarden med fargekoding som Turistforeningen bruker til merking og gradering av turstier og løyper i fjellet er ikke nyansert nok til

å beskrive spesielle utfordringer i bratt terreng. Det kreves derfor tilleggsopplysninger eller andre systemer for å oppnå en hensiktsmessig gradering av slike aktiviteter. For eksempel kan klatrepassasjene på Snøhettatraversen og Syltraversen graderes etter UIAA standard.

Det man også må være oppmerksom på er at vær og føreforhold spiller en betydelig rolle i hvor vanskelig det faktisk er når du er i gang med turen. Alle vet at det er stor forskjell på å kjøre ned en bratt bakke på ski når det er 20 cm upåvirket puddersnø mot når det er klink is. Tilsvarende vil det oppleves på bratt fjell. Regnvått fjell er glattere enn tørt fjell, og noen vanlige lavarter (særlig tallerkenlav) kan gjøre fjellet såpeglatt og tilnærmet umulig å bevege seg trygt på. Det er også viktig å være klar over at på noen turer i bratt terreng er muligheten

for raskt å komme seg ut av vanskelighetene, dersom vær og føre slår om, redusert eller ikke eksisterende. Dette gjelder spesielt ryggtraverser. Det er bratt og ukjent terreng ned på alle kanter, og man må enten opp eller ned langs den planlagte ruta selv om forholdene er dramatisk endret. Her må man være forberedt på at turen kan ta mye lengre tid enn planlagt og ha med seg klær og utstyr for øvrig som tar hensyn til dette. Innimellom er det eneste riktige å stoppe helt opp og bivuakkere (overnatte) på stedet. Det kan føles ubehagelig der og da, men en slik nødbivuakk er ofte en svært nyttig erfaring. Dessuten blir det garantert en god historie og det er ofte et trygt, om enn litt ubehagelig alternativ. Man kan si det er «karakterbyggende».

Ingen av turene i boka forutsetter at du har kompetanse og ferdigheter som en «klippe-turner» eller alpineksperter på ski, men dette er til dels utfordrende turer både med hensyn på lengde, antall høydemeter opp og ned og i noen grad i krav til generell styrke og utholdenhet. Igjen er det viktig å bygge kapasitet og kompetanse fra grunnen av. Ferdsløp i bratte fjell, sommer som vinter, er en aktivitet som krever både kompetanse og ferdigheter som man må gjøre en innsats for å skaffe seg gjennom aktivt å søke kunnskap og trene/skaffe seg erfaring. Vår erfaring er at det finnes ingen snarveier.

MENTALE FAKTORER

I gjennomføring av disse turene betyr både vanskelighetsgradering og vær og føreforhold mye for hvordan totalopplevelsen blir og hvor trygt eller sikkert turen kan gjennomføres. Det er også naturlig å nevne noen mentale faktorer som har betydning for hvordan turen blir.

Vi har nevnt at for de fleste av oss på vei opp «vanskelighetsgradstigen» vil bratt terreng føles utfordrende mentalt. Dette gjelder særlig der det er luftig eller utsatt og man opplever at konsekvensene av et fall vil kunne være alvorlige. Dette kan være utmattende, og du vil i slike situasjoner kunne oppleve å føle deg mer sliten enn om turen gikk langs etablert sti i flatlandet. Slik «mental trøtthet» vil også som nevnt kunne påvirke framdriften eller hvor raskt turfølget tar seg fram.

En annen vanlig opplevelse er at når de antatt største fysiske utfordringene er over, når toppen er nådd eller den vanskeligste delen av nedkjøringa er over, er det naturlig å føle lettelse i tillegg til glede over å ha mestret det vanskeligste. Dette er følelser man bør være på vakt overfor. De kan føre til lavere konsentrasjon og dermed at risikoen for fall/utglidning på veien hjem over lettere terreng øker. Dette er trender man kjenner igjen ved gjennomgang av store materialer med ulykkesstatistikk.

La for all del ikke formanende ord om sikkerhet hindre deg fra å oppsøke utfordringene og gledene ved å ferdes i bratt terreng i fjellet. Det vil garantert gi deg fantastiske opplevelser. Men vi understreker at for å kunne gjennomføre slike turer med størst mulig grad av trygghet bør du/dere aktivt søke kunnskap, bygge ferdigheter og erfaring gjennom å øke utfordringene gradvis og søke turfelleskap med andre likesinnede – gjerne gjennom Turistforeningens mange tilbud på området.

God tur!

Vær og føreforhold er avgjørende for hvor trygt turen kan gjennomføres. Foto: Håvard Engen





Turen til Storsomrungnebbra (Storsalen) er fin å gå via Pyramiden. Foto: Johan Solberg

Bratteldorado STORLIDALEN

Med utgangspunkt i selvbetjeningskvarteret Bårdsgarden og andre overnattingssteder kan Storlidalen med sitt varierte fjellterreng by på et svært godt utvalg av bratte turer både sommer og vinter. Fra dalen starter både merkede og alternative ruter til seks (sju) andre turisthytter. Vinter og vår finnes en mengde randonne- eller telemark-topper med kort anmarsj fra veien. Andre både bratte og flatere skiturmulighetene begrenses av Sunndalen, Flatvaddalen, Naustådalen, Slettådalen og Gjærdaldalen/Gjevillvassdalen. Sommers tid kan spesielt tilbaketurene bli lange fra topper og rygger i vest, men sykling vestover anleggsveien til Tovatna gjør de østlige av Innerdalsfjella tilgjengelige for dagsturer.

TEKST: STIG BAKKE

Storlidalen starter ved Lønset som en smal og bratt dal, først 10 km nordover til Stenboeng der den dreier vestover og åpner seg mot Innerdalsfjellene. Geologisk starter dalen i de kaledonske

skyvedekkenes relativt svake bergarter med avrundede fjellformasjoner og den ender i de mer motstandsdyktige gneisene i vest, noe som har resultert i de mer alpine fjellformene mot Innerdalen

ADKOMST

Med tog til Oppdal og buss til Lønset. Videre ca 20 km innover dalen med taxi etter fylkesvei 6514. Evt. med egen bil helt fram.

HYTTER OG RUTENETT

Bårdsgarden selvbetjeningshytte ligger vakkert til i lia over Ångardsvatnet, med flott utsikt i alle retninger, men kanskje spesielt mot de spektakulære Innerdalsfjella. Bårdsgarden har merkede stier til Vollasetra i sør, Innerdalshytta og Renndølsetra i vest, Kårvatn i nordvest, Trollheimshytta i nord og Vassendsetra og Gjevillvasshytta i nordøst.

Hyttene er beskrevet på ut.no.

DAGSTURER SOMMER

Storlidalen kan tilby et nær ubegrenset utvalg av dagsturer. Okla-traversen og Indre/Midtre Gjevillvasskamben fra Glupbekken/

Rensbekksetra med retur via Hyttedalen er flotte toppturer.

For de som liker seg i ekstra bratt terreng anbefales å starte med en sykkelturn til Tovatna. Herfra har man mulighet for dagsturer til de østligste av Innerdalsfjella. Kringlehøa fra Langvatnsida tilbyr fortreffelig utsikt over Innerdalen med omkringliggende fjell. Se egen beskrivelse av turen langs Kringlehøa mot Innerdalen. Østre Somrungnebbra og Ottadalskammen på sørsida gir muligheter for både klyving og klatring. Storsalen (på gamle kart kalt Sadelhøa, kalles Storsomrungnebbra av de som bor i Sunndalen) tilbyr både klyving opp pyramiden og opp Salens laveste punkt, og lette til krevende klatreturer, bl.a. Nordøsthjørnet og Nordveggen. Utsikten, spesielt fra Nordtoppen, er noe av det mest spektakulære som finnes i Norge.





Fra Meskaret på vei mot Storsalen. Foto: Stig Bakke

DAGSTURER VINTER

Storlidalen er kjent for å være svært snøsikker og er mest kjent som brattedorado for vinterturer. I gunstige år kan skisesongen strekke seg fra september til juli for de mest ivrige skientusiastene. Randonne- og telemark-kjørere kan velge fra et stort antall lett tilgjengelige topper/ nedkjøringer på sør-, vest- og vestsida av dalen. For de som liker det ekstra bratt kan nevnes nedrennene mot dalen fra Sæthøa, Gjerdhøa og Storhaugen midt i dalen, Åmia mot Åmellomfjellet og Buslættkamben og nordflanken av Nonshøa ned mot Tovhaugan/Gråhaugen. For de som liker mer rene skjær og større fart er nedrennene mot dalen fra Elghøa på østsida helt fremst i dalen, Okla rett nord for Haugen gård, Gråfjellet, Sandåfjellet Sandåhøa/Kråkvasstinden sør for Bårdsgarden, Nonshøa-Grugguskardet

sør for Storligrenda, samt Storbekkhøa, Halsbekkhøa og kanskje Høa, nord og vest for Storligrenda, å foretrekke.

Gjevillvasskamban nord for Gjevillvatnet, Neådalssnota langt nord mot Naustådalen, Tohatten i retning Kårvatn, Grynningshøene helt ut mot kanten av Sunndalen, Sandåhøa/Kråkvasstinden og Svorundfjellet rett sør for Bårdsgarden, er flotte mål for litt lengre skiturer.

Likevel er det Innerdalsfjellene fra Klingfjellet i sør helt ute mot Sunndalen via Såtbakkollen/Tåga i vest og til Slanglifjellet/Grinaren vest for Tovatna i nord, som frister mest utpå sen vinteren og vårparten med lett føre for lange turer. Anmarsjen til toppene lengst unna er lang, så gode fjellski anbefales. Men det er ikke forbudt med festesmøring på randonee-ski heller.

I mai/juni kan første del av turen gjennomføres med sykkel og skiene på sekken inn til Tovatna. Av de mest spektakulære toppene kan nevnes Østre Somrungnebbas to topper, Kringlehøa med flott utsikt og ganske krevende nedkjøring ned mot Langvatnet, og ikke minst Storsalen med sine mange svært varierte muligheter. Storsalen kan tilby en flott adkomst, luftige ryggture, klatring på snø og berg, gedigen utsikt og ikke minst herlige nedkjøringer. Disse varierer fra ganske slakt ned i Tverrådalen, via bratt ned en av Pyramidens flanker, til ekstremt krevende ned noen av østveggen snørenner. Her kan man velge fritt etter snøforhold og egne ferdigheter.

OVER RYGGER OG FJELL MELLOM HYTTENE

Turen til Vollasetra ut mot Sunndalen ved Gjøra kan varieres med start fra Sandøya, via Sandåtjønna og videre over

Sandåhøa/Kråkvasstinden. Fra stien forbi Svartdalskollen kan man ta over Graslitinden, Graslilhøa og Ekkertinden for å unngå noen av myrene i Volladalen.

Til Innerdalen er mulighetene mange. Foruten etter stiene over Langvatnet og gjennom Innerdalen, er ryggturen over Kringlehøa og Renndalskammen et flott alternativ. (Se beskrivelse av turen på side 36.) Det samme er turen Slanglifjellet, Grinaren, Skjerdingfjellet og Bjøråskaret. Den kanskje mest spektakulære turen tar av på Meskaret og over Storsalen (en snartur oppom Nordtoppen anbefales) og ned i Tverrådalen. Her kan man enten ta nordover til Falesetra, eller sørvestover til stien mellom Fale og Innerdalen.

Mot Kårvatn kan Meskaret, Slanglifjellet, Grinarvatna og stien fra Storfjellet ned til Kårvatn være et alternativ. Også Lontjønnhalsen, Tohatten, Tverrdalen, Neådalen er en fin mulighet.

Mot Trollheimshytta kan turen over Neådalssnota om Sprikletjønna og ned om Nedre Salsvatnet anbefales. Et interessant alternativ er å ta av fra stien nord for Indre Gjevillvasskamben over Storlifjellryggene og ned mot nordenden av Fossådalen.

Mot Gjevillvasshytta kan man forlate den merke stien nord for Gjevillvasskamban rett etter 1200 moh og ta østover mot den sørøstligste spissen på Indre Gjevillvasskamben. Fortsett videre over Indre og Midtre Gjevillvasskamben, over høyde 1575 og videre nordøstover ned ryggen til Riaren, evt. ned Midtre-ryggen til Rensbekksetra. Turvarianter over Gjevillvasskamban er beskrevet på side 52.



TUR 3 Kringlehøa 1498 moh og Renndalskamman 1275 moh

Langs den skarpe ryggen fra Bårdsgarden til Innerdalen

Turen langs ryggen av Kringlehøa og Renndalskamman er en av de aller fineste turene du kan gå i norske fjell. Ryggen ligger som det skarpe skillet mellom dalen med Langvatnet og selve Innerdalen.

Vestover har du på hele turen den fineste utsikten utover og ned i Innerdalen og framover mot hele rekka med skarpe Innerdalsfjell. Ryggturen er et flott alternativ til de to varda rutene langs Innerdalen og Langevatnet.

Det tar litt lengre tid å finne de letteste vegvalgene ned noen bratte «trinn» utover ryggene uten oversikt nedenfra. Likevel anbefales å ta turen mot vest.

TEKST: ERIK STABELL

TURFAKTA

Rute: 3,5 km etter veg/merka sti/
ca 10 km umerka langs ryggen

Lengde: 25 km

Gangtid: 11 timer

Samlet stigning: Ca 1300 meter

Luftighet: En god del luftige passasjer langs ryggen

Bratthet: Litt krevende klyving ned bratte «trinn»

Spesielle utfordringer: Finne letteste passasjer ned «trinnene» hvis det er skodde

Utsikt fra Kringlehøa framover Rendalskamman. Slanglifjellet, Grinaren, Skjerdingfjellet og Snøfjellet ligger som perler på en snor. Foto: Bente Vasli



Rast på Kringlehøa. Foto: Anne Jørgensen Bruland

Følg den merka ruta som tar ut fra kjørevegen ca 0,5 km før Storli gård og passerer Lona i bru (610 moh). Stien går i et trivelig bjørke- og furuskogsterreng langs fjellrygger og myr opp til de regulerte Tovatna (756 moh). Merkaruta passerer inntakshuset for tunnelen som fører vatnet fra Tovatna til Gjevillvatnet og fortsetter nydelig innover langs vatna. Kommer du motsatt veg, ta gjerne et bad fra de hvite sandstrendene. Terrenget stiger jevnt opp til Meskardet og stiskillet (960 moh) der merkaruta langs Langvatnet tar av fra ruta som går ned Innerdalen. Turen hit er på godt og vel 1 mil. Vi er nær halvveis på turen, men har de fineste opplevelsene foran oss.

Turen videre er i lettgått fjell- og steinterreng midt mellom de merka rutene. Her er det mange fine steder, bekker og småvatn for en god rast. Rett inn kursen mot østryggen av Kringlehøa. Det ligger et snøfelt i på en hylle på sørsida av ryggen. Ta ura opp til snøfeltet og bratt videre opp til den østre enden av ryggen (1420 moh). Turen opp til Kringlehøa ryggen kan også gå på nordsida av ryggen. Kartet viser hvor det er minst bratt.

Utsikten er nå flott hele turen framover. Den ca 2 km lange ryggen av Kringlehøa ligger foran deg. Hovedrasten kan godt tas på den fremste toppen (1498 moh) med utsikt framover Innerdalen og hele rekka med bratte Innerdalsfjell.

Det er noen bratte partier, «trinn», vestover fra Kringlehøa mot Renndalskamman. Om du ikke kommer ned rett fram, ta ut til den ene eller andre sida. Det kan være litt luftig, men alltid greit å finne passasjer å ta seg ned. Noen steder kan det ta litt tid å finne letteste veg. Laveste brekket før det går oppover igjen på Renndalskamman ligger så lavt som 1130 moh, bare ca 50 meter høgre enn Langvatnet. Det er greit å ta ned på merkaruta om Langvatnet herfra.

Det er en hel rekke med topper framover Renndalskamman til der det går bratt utfor



etter vel 2 km. Den høyeste toppen er på 1275 moh. Hele ryggen er nær 5 km lang. Også utover ryggen av Renndalskamman er det noen bratte partier hvor det må letes etter beste nedgang. Følg gjerne ryggen helt ut et fint platå på høyde 990 moh. Nyt utsikten rett over til Innerdalstårnet.

Drei mot nord ned lia til merkaruta nås ca 200 høgdemeter lavere. Merkaruta tar bratt nedover og passerer et par spennende luftige passasjer over Renndøla. Stien slaker ut i blåbærterreng før Innerdalshytta og Renndølsetra. Denne turen er lang. Det er blitt seint. Sola står fint over Vinnufjell som rager høgt lenger ute i dalen.

Turkombinasjoner: Denne turen er fin å gå som dagsetappe på flerdays fotturer, f.eks. hvis du går langturen «Signatur Trollheimen». Turen kan også tas som etappe på en 3-dagers tur fra Bårdsgarden til Innerdalen, videre til Kårvatn og tilbake til Bårdsgarden.

Adkomst til Bårdsgarden: Følg E6 til Oppdal, videre etter Rv 70 til Lønset, ta av til Bårdsgarden, bilvei helt fram. Alternativt kan du ta tog til Oppdal, buss til Lønset og drosje inn til gården.

Kart: Turkart Trollheimen 1:50 000